ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ІНСТРУМЕНТІВ ФОНДОВОГО РИНКУ

Немога А.О., здобувач ступеня «бакалавр»; Близнюк О.П., к.е.н., доцент
(ДБТУ, м. Харків, Україна), bliznukoksanap@gmail.com

Abstract. *Increasing the investment attractiveness of securities by increasing their profitability and reducing risk in the stock market is the main condition for increasing financial investments in the economy of Ukraine, in particular, in agro-industrial production.*

Фондовий ринок є важливою складовою економічної системи країни та її фінансово-кредитного сектору, який потребує впровадження інноваційних діджитал-технологій, цифровізації фінансових операцій та бізнес-процесів, що дозволить підвищити інвестиційну привабливість фінансових активів, які обертаються на національному ринку капіталів.

Підвищення ефективності фондового ринку як механізму залучення вітчизняних та іноземних фінансових інвестицій в реальний сектор економіки, зокрема, в агропромислове виробництво, є одним з ключових завдань держави. Внутрішній ринок цінних паперів повинен стати стабільним та надійним джерелом фінансування для державного та корпоративного сектору економіки, а для цього треба підвищити інвестиційну привабливість пайових та боргових фінансових інструментів, їх дохідність, безпечність, що сприятиме капіталізації стратегічних та портфельних інвесторів.

В умовах воєнного стану загострилися кризові явища майже в усіх галузях економіки країни, що вплинуло на диспропорції у розвитку емісійно-інвестиційних операцій з пайовими та борговими цінними паперами. Суттєво зріс рівень інвестиційного ризику та знизилися ринкові курси пайових фондових інструментів. Аналіз показав, що акції національних корпорацій суттєво поступаються показниками інвестиційної привабливості іншим альтернативним вкладенням капіталу, зокрема, у державні та військові облігації (ОВДП), дохідність яких у 2022-2024 роках коливалася в діапазоні 16,5% – 19,5% та депозитам в банківських установах, ринкова дохідність яких у той же період була нижчою.

Протягом останнього часу спостерігається активізація інвестиційних операцій населення України та бізнес-структур у фінансові інструменти фондового ринку України із застосуванням сучасних діджитал-технологій та інструментів. Підвищення рівня інвестиційної привабливості державних та військових облігацій стимулює вітчизняних та іноземних інвесторів вкладати кошти в державний сектор економіки та фінансування видатків державного і місцевих бюджетів. Це позитивно позначається на скороченні грошової маси в обігу та темпів інфляції в країні, оскільки на внутрішній грошовий ринок потраплятиме менше вільних капіталів, що тиснуть на валютний курс.

Фінансова оцінка інвестиційної привабливості пайових, боргових та похідних цінних паперів здійснюється за допомогою методів та інструментів фундаментального і технічного аналізу. Мета цих двох видів інвестиційного аналізу полягає у виборі оптимальних за рівнями дохідності, ризику, ліквідності, те-

рмінами обігу цінних паперів, які доцільно купувати для формування оптимального портфелю фондових інструментів.

Прийняття управлінського рішення щодо доцільності придбання акцій базується на результатах порівняльного аналізу її поточної ринкової ціни з теоретичною (внутрішньою) вартістю. Для цього треба надати оцінку внутрішньої вартості акцій за допомогою використання наступних моделей: модель оцінки вартості акції з постійними (сталими) дивідендами; модель оцінки вартості акції з дивідендами, що постійно зростають (модель Гордона); поточної вартості акцій, що використовуються протягом певного строку; модель оцінки акції з дивідендами, що змінюються в окремі періоди.

Оцінка ефективності фінансових інвестицій в боргові цінні папери (переважно державні та корпоративні облігації) здійснюється за сукупністю таких показників: ринковий курс та ціна, прямий дохід на облігацію, ціна конверсії. Розраховується період окупності боргових інструментів, відомий як аналіз дюрації. Надається оцінка внутрішньої вартості облігацій з дисконтом, фіксованою та плаваючою відсотковими ставками, оцінюється дохідність та ризик державних та корпоративних облігацій.

Рейтингові оцінки акцій і облігацій широко використовуються в країнах із розвиненими фондовими ринками. Віднесення цінних паперів до того чи іншого класу само по собі може впливати на їхню вартість.

Інноваційний розвиток ринку капіталів України передбачає адаптацію положень національного законодавства до вимог ЄС, забезпечення розвитку цифрових інтернет-технологій, використання штучного інтелекту, комп'ютерного проєктування, автоматизації, посилення заходів кібербезпеки, впровадження діджитал-технологій та цифрових інструментів для обміну даними між усіма учасниками внутрішнього, міжнародних та світового ринків.

Стратегія розвитку фінансової системи України передбачає створення фінтех-екосистеми, яка задовольнятиме потреби всіх стейкхолдерів: продавців та споживачів фінансових послуг, професійних учасників, інституційних регуляторів, державних органів влади. Фінтех-екосистема України стимулюватиме розвиток інновацій з метою появи інноваційних фінансових інструментів і послуг, підсилить стартап-рух та ефективну конкуренцію на ринку капіталів через активний розвиток кешлес-економіки, підвищення фінансової грамотності населення. Ключовими стратегічними цілями та базовими принципами створення фінтех-екосистеми в Україні є також розвиток кібербезпеки та діджитал-інструментарію, штучного інтелекту та біометрики, віртуальних активів та блокчейну, що підвищить ефективність усіх фінансових інституцій завдяки діджиталізації індустрії.

Таким чином, в процесі оцінки інвестиційної привабливості різних за характеристиками фондових інструментів перед інвесторами постає завдання аналізу та оцінки сукупних рівнів ризику та дохідності цінних паперів з метою формування з них оптимального та збалансованого інвестиційного портфелю.